

λιαστής Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ Βασίλειος γράφει ὁμοίως: «Περίάμματα κατὰ τὰς χεῖρας» καὶ τοὺς βραχίονας καὶ τοὺς ἀγένας, κλωσμάτια τινα βεβαμμένα. . . τὰ ὑπὸ τῶν γραϊδίων τοῖς βρέφουσιν ἐπιδεσμούμενα ἐπι(ψι)θυριζουσῶν εἰς ἀποτροπιασμόν»¹. Ἐν τινι δ' ἀνεκδότῳ λεξικῷ φέρονται ταῦτα: «Περίάμματα τὰ κατὰ τοὺς τραχήλους καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας βεβαμμένα κλωσμάτια, ἅτινα αἱ γυναῖκες περιάπτουσι»². Οὐδεμίαν νομίζομεν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τῆς βυζαντιακῆς μετὰ τῆς σημερινῆς ἑλληνικῆς δεισιδαιμονίας τῶν περιάπτων τοῦ Μαρτίου. Οὐ μόνον δὲ παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἕλλησιν ἀνευρίσκομεν αὐτὴν ταύτην τὴν δεισιδαιμονίαν, ἢ τοῦλάχιστον συνήθειαν ὁμοιοτάτην αὐτῇ. Ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις μυστηρίοις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Φωτίου, «οἱ μύσται, ὡς φασί, κρόκη τὴν δεξιάν χεῖρα καὶ τὸν πόδα ἀναδούνται· καὶ λέγεται τοῦτο κροκοῦν»³. Ὡς εἰκάζουσιν οἱ ἀρχαιολόγοι, ἐγένετο ἴσως ἡ περιδεσις ἐν Κρόκωνι τῆς Ἐλευσίνοσ ὑπὸ τῶν Κροκωνιδῶν, τῶν ἀπογόνων τοῦ υἱοῦ τοῦ Τριπτολέμου Κρόκωνος⁴.

Ἐν τῇ Ἐορτολογία αὐτοῦ (σ. 256), πραγματευόμενος τὰ περὶ τῶν Ἐλευσινίων, ὁ Αὐγουστος Μόμμσεν φρονεῖ, ὅτι ἴσως ἡ τῶν πολυχρώμων στημόνων δεισιδαιμονία ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς κρόκης τῶν μυστηρίων. Τὸ ἀντίθετον φαίνεται ἡμῖν πιθανώτερον, ὅτι μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις συνήθεια προῆλθεν ἐκ παλαιτάτης δημόδους δεισιδαιμονίας. Τοῦτο δὲ συνάγομεν ἐκ τῆς ὑπάρξεως ὁμοίων ἢ ἀναλόγων ἐθίμων παρὰ διαφόροις λαοῖς. Οἱ Ῥωμοῦνοι περιδέουσι τῇ πρώτῃ Μαρτίου περὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα ἐρυθρὰν καὶ λευκὴν μεταξίνην κλωστήν, εἰς ἣν εἶνε προσδεδεμένον ἀργυροῦν νόμισμα. Τῇ δὲ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀποκόπτουσιν αὐτὴν, ἀγοράζουσι διὰ τοῦ νομίσματος τυρὸν καὶ ἐρυθρὸν οἶνον, τρώγουσι δὲ καὶ πίνουσι ταῦτα ὑπὸ ῥοδῆν, εἰς τῆς ὁποίας τοὺς κλώνας ῥίπτουσιν εἰς τὴν κλωστήν⁵. Ἄλλ' ἴσως τὴν συνήθειαν ταύτην παρέλαβον οἱ Ῥωμοῦνοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων. Δυσκόλως ὁμως δύναται τις νὰ παραδεχθῆ, ὅτι ἐκ τῆς ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις μυστηρίοις τελετῆς προῆλθον ἢ τε χρῆσις πολυχρώμων μίτων ἐν μαγχανεῖαις καὶ ἢ τὰ μάλιστα διαδεδομένη παρὰ τοῖς βο-

ρείοις λαοῖς πρόληψις, ἢ ἀποδιδούσα ἐξαιρετικὴν δύναμιν εἰς τὴν ἐρυθρὰν κλωστήν¹. Κατὰ τὰ δανικὰ δημοτικὰ ἄσματα, οἱ ἥρωες ἔδενόν περὶ τὸ κράνος ἐρυθρὰν μεταξίνην κλωστήν πρὸς ἀποτροπὴν κακῶν ἐν τῇ μάχῃ². Ἐν Βενδικῇ περιδέουσι τὴν χεῖρα τῶν παιδίων κατὰ τὸ βάπτισμα δι' ἐρυθρὰς μεταξίνας³. Τὴν κεφαλὴν τῶν νηπίων εὐθύς γεννωμένων καλύπτουσιν ἐνιαχοῦ τῆς Σουηδίας διὰ λινοῦ σκούφου, ἔχοντος ἐρυθρὰς καὶ κιτρίνας ταινίας⁴. Ἐν Ἀβελλάνδῃ ἡ νύμφη φέρει περὶ τὸν τράχηλον ἐρυθρὰν κλωστήν⁵. Ἐν Βελγικῇ περιδέουσι δι' ἐρυθρὰς κλωστῆς ἐπίσης τὸν τράχηλον τῶν φηγόντων δηλητηριώδη χόρτον κτηνῶν πρὸς θεραπεσίαν⁶. Ἐδυνάμεθα καὶ ἄλλα πλείονα νὰ παραθέσωμεν μαρτυρία, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι τὰ μνημονευθέντα ἀρκούσι πρὸς καταδείξιν τῆς παλαιότητος τῆς τοιαύτης συνήθειας καὶ τῆς μεγάλης διαδόσεως αὐτῆς.

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΓΑΜΟΙ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

Κατ' ἐπίσημον τινὰ ἀπογραφὴν τῆς ἰταλικῆς Κυβερνήσεως περιλαμβάνουσιν περίοδον 15 ἐτῶν 1865—1880, ὁ μέσος ὅρος τῶν τελοῦμένων γάμων ἐτησίως ἐπὶ 1000 κατοίκων ἐν ταῖς διαφόροις Κράτεσι τῆς Εὐρώπης ἔχει ὡς ἐξῆς: ἐν Ἰταλίᾳ 7, ἐν Γαλλίᾳ 8, ἐν Σκωτίᾳ 7, ἐν Ἰρλανδίᾳ 5, ἐν Γερμανίᾳ 9, ἐν Αὐστροίᾳ 8, ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Τρανσυλβανίᾳ 10, ἐν Κροατίᾳ καὶ Σλαβονίᾳ 10, ἐν Ἑλβετίᾳ 7, ἐν Βελγίῳ 7, ἐν Ὀλλανδίᾳ 8, ἐν Σουηδίᾳ 7, ἐν Νορβηγίᾳ 7, ἐν Δανίᾳ 7, ἐν Ἰσπανίᾳ 7 ἐν Ρουμανίᾳ 7, ἐν Ἑλλάδι 6, ἐν Σερβίᾳ 11, ἐν Φιλανδίᾳ 8, ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ρωσίᾳ 10, ἐν τῇ ῥωσικῇ Πολωνίᾳ 8. Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν, πλὴν τινῶν ἐξαιρέσεων ἢ ἀναλογία τῶν γάμων πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἐκάστου Κράτους ὀλίγον ποικίλλει ἐν Εὐρώπῃ. Οἱ ἐξαιρετικῶς μικροὶ ἀριθμοὶ, οἱ παρατηρούμενοι ἐν Ἰρλανδίᾳ, Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ ὀφείλονται πιθανῶς εἰς τὴν ἰσχυρὰν μετανάστευσιν τῶν νέων ἀνδρῶν ἐκ τῶν χωρῶν τούτων. Οἱ ἐκ τούναντιον ἐκτάκτως μεγάλοι ἀριθμοὶ ἐν Αὐστρουογγαρίᾳ ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς ἐπικρατούσης εἰς τοὺς δύο τούτους τόπους μεγάλης θνησιμότητος, καθότι

1. Rochholz, Deutscher Glaube. 1867 σ. 204-212 (Der rothe Faden).—F. Liebrecht, Zur Volkskunde. 1879 σ. 305-310 καὶ ἐν Philologus, τ. XIX. σ. 582 κ.έ. (Der liegende Faden).

2. Liebrecht σ. 307.

3. Rochholz σ. 205.

4. Ἀδτ.

5. Wolf, Beiträge zur deutschen Mythologie I, σ. 80.

6. Ἀδτ. σ. 220.

1. Ἐν ἐκδόσει Γρηγορίου τοῦ Κορινθίου ὑπὸ Bast καὶ Schaefer σ. 874.

2. Ἀδτ. σ. 874-5. — Hemsterhusius εἰς Σχολ. Ἄριστοφ. Πλουτ. 590 σ. 190 α.

3. Φωτ. λ. κροκοῦν σ. 180, 7.

4. Schoemann, Griech. Alterth. 3η ἐκδ. τ Β' σ. 390.

5. Derblich, Land u. Leute in Moldau und Wallachei. 1859 σ. 164.

γνωστὸν εἶνε ὅτι οἱ πρόωροι τῶν γονέων θάνατοι γίνονται ἀφορμὴ πολλῶν γάμων, τοῦτο δ' ἀποδεικνύεται κατὰ τὰ ἔτη, ἀτινα ἐπακλουθοῦσιν, ἰσχυράν τινα ἐπιδημίαν.

Σχεδὸν ἀπανταχοῦ ἡ γυνὴ νυμφεύεται μετὰ τὸ 20 καὶ 25 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Ἐν Βαυαρίᾳ ὁ ἀνὴρ ἔρχεται εἰς γάμον συνήθως μετὰ τὸ 30 καὶ 40 ἔτους· τὸ ὄριον δὲ τοῦτο τῆς ἡλικίας ὁμολογεῖται ὡς τὸ ἀνώτερον ἐξ ὧσων ἀναφέρουσιν αἱ διαφοραὶ ἀπογραφαί. Περὶ τῆς Βαυαρίας ὁμοῦς προκειμένου, ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ ὅτι μόνον ἀπὸ τοῦ 1868 ὁ μετὰ τὸ ἐνδεῶν γάμος ἐγένετο ὅλως ἐλεύθερος, πρότερον δὲ κάτοικοι ἐνδεεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμον ἀνευ ἀδείας τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς· σημειωτέον πρὸς τοῦτους ὅτι εἶνε ἡ γερμανικὴ χώρα, ἥτις ἀριθμεῖ τὰ πλείονα νόθα. Ἐν Αὐστρίᾳ ἐνῶ οἱ ἄνδρες νυμφεύονται μετὰ τὸ 24 καὶ 30 ἔτους, αἱ γυναῖκες πράττουσι τοῦτο μετὰ τὸ 24 καὶ 30 ἔτους, ἐν Σουηδίᾳ μετὰ τὸ 20 καὶ 30 ἐτῶν, ἐν Δανίᾳ οἱ πλείστοι τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν μετὰ τὸ 25 καὶ 30 ἐτῶν, ἴσος δ' ἀριθμὸς γυναικῶν μετὰ τὸ 30 καὶ 35 ἐτῶν. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ῥωσσία παρουσιάζει τὸ μοναδικὸν φαινόμενον ὅτι ἐν αὐτῇ οἱ πλείστοι ἄνδρες νυμφεύονται ἐν ἡλικίᾳ κατωτέρα τῶν 20 ἐτῶν, ἡ μετὰ τὸ 20 καὶ 30 ἔτους. Μήπως ἄρα γε ἐπ' ἐλπίδι ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας; Καὶ αἱ γυναῖκες δ' ἐν Ῥωσσίᾳ νυμφεύονται ἐν ἡλικίᾳ κατωτέρα τῶν 20 ἐτῶν, κατὰ τὰ δύο τρίτα. Ἐν Ἑλβετίᾳ ἄνδρες καὶ γυναῖκες νυμφεύονται ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ, τουτέστιν ἀπὸ 21 μέχρι 31 ἐτῶν. Ἐν Ῥουμανίᾳ οἱ μὲν ἄνδρες νυμφεύονται κατὰ τὸ πλείστον μετὰ τὸ 18 καὶ 25 ἐτῶν, ὀλιγώτεροι δὲ μετὰ τὸ 25 καὶ 35· αἱ γυναῖκες νυμφεύονται μετὰ τὸ 18 καὶ 25 ἐτῶν.

Ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν ὁ γάμος ἐν ἡλικίᾳ κατωτέρα τῶν 20 ἐτῶν εἶνε ἐξαιρέσις δι' ἀμφοτέρα τὰ γένη, ὁ μέγιστος δ' αὐτῶν ἀριθμὸς παρατηρεῖται μετὰ τὸ 20 καὶ 30 ἔτους. Γνωστὸν δ' ἄλλως ὅτι οἱ πρόωροι λεγόμενοι γάμοι γίνονται ἀφορμὴ καὶ πρόωρου θανάτου εἰς τοὺς συζύγους. Εἷς τινὰς χώρας ἡ οικονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις φαίνεται ἐπιδρῶσα ἐπαισθητῶς ἐπὶ τοῦ γάμου· ἐν γένει ὁμοῦς ὁ πλείστος τῶν γάμων ἀριθμὸς παρατηρεῖται ἐν τῇ ἡλικίᾳ, τῇ ὑπαγορευομένῃ ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου. Γεγονὸς ἐνδιαφέρον, ὅπερ σημειοῖ ἡ ἀπογραφή ἦν ἔχομεν ὑπ' ὄψει, εἶνε ἡ αὐξήσις τῆς ἡλικίας ἐκατέρων τῶν μερῶν κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ γάμου· τοῦτο δὲ βεβαίως προέρχεται ἐξ αἰτίων οικονομικῶν. Ὁ ὀσημέραι δαπανηρότερος καθιστάμενος βίος ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀναβολὴν τοῦ γάμου μέχρι τῆς

στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ σύζυγοι θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ὑφίστανται τὰ βάρη αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία*** παρατηρεῖ ὅτι τὰ ὑποδήματα, ἀτινα τῇ ἔφερον ὁ ὑποδηματοποιὸς, ἐσχίσθησαν μετὰ μιᾶς ἡμέρας χρῆσιν. Ὅθεν καλεῖ αὐτὸν ἵνα τοῦ κάμη τὰς δεούσας παρατηρήσει. Οὗτος λαμβάνει τὰ ὑποδήματα, τὰ ἐξετάζει καὶ μετὰ τινὰ σκέψιν λέγει·

— Κατάλαβα τί συμβαίνει. Ἡ κυρία θὰ τὰ φόρεσε καὶ βγήκε 'ς τὸν περίπατο!

*

*

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ταυτότητος κακούργου τινὸς ἐρωτᾶται ἐν τῷ κακουρμιοδικεῖ ὁ μάρτυς X.

Δικαστής. Ἦτο μεγαλόσωμος;

Μάρτυς. Ὅχι καὶ τόσῳ. Ἐὰν τὴν ἀφεντεῖά σας.

Δικαστής. Πῶς ἦτον ἐπάνω κάτω τὸ πρόσωπό του;

Μάρτυς. Δὲν εἶχε τίποτες ξεχωριστό. Ἐπάνω κάτω ἔσαν τῆς εὐγενείας σας, κύρ δικαστή.

Δικαστής. Δὲν ἦτον ἀλλοίθωρος;

Μάρτυς. Ὅχι δὲ καὶ τόσῳ πολὺ ἔσαν τὴν εὐγενεία σας.

*

*

Διάλογος οἰκογενειακός :

— Ἀγαπητέ μου ἀνεψιέ, εἶμαι γραῖα, καὶ εἶσαι ὁ μόνος κληρονόμος μου. Δι' ἐμὲ εἶνε τὸ αὐτὸ νὰ σοῦ παραχωρήσω τὴν περιουσίαν μου τώρα ἀμέσως, με τὸν ὅρον νὰ μοῦ χορηγήῃς μέχρι τοῦ θανάτου μου σύνταξιν τινα μικράν.

Ἀνεψιός. (Μετὰ ζήσεως). Βεβαίότατα, θεία μου, ὅσον μικράν ἀγαπάτε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὁ ἔρωσ σήμερον εἶνε κεκρυμμένος ἐντὸς τῶν παχειῶν προικῶν καὶ ἐκεῖθεν ἐκτοξεύει τὰ βέλη του.

Τῶν προγόνων ἡ δόξα εἶνε λάμπρις φωτίζουσα εἰς τὰ ὄμματα πάντων τὰ ἐλαττώματα ἢ τὰς ἀρετὰς τῶν ἀπογόνων.

Τὸ πρῶτον ἐμπόδιον καθ' οὗ προσκρούει ὁ ὀκνηρὸς εἶνε ἡ ὀκνηρία του.